

Peters W&A

HÉT
WIJN
MAGAZINE

VOOR LIEFHEBBERS & PROFESSIONALS

Muscadet

Lekker fris, lekker anders

Garrigue snuiven
in Pic Saint-Loup

Rebholz: wijn zonder compromis

Ardèche
Boordevol smaak

Geproefd

- Wit uit de Loire: veel toppers in gevarieerd aanbod
- Elegant & helemaal van nu: rode Loire
- Baden & Pfalz. Zuiver, spannend & hoge kwaliteit
- Eigenzinnig naast eenvoudig: bijzondere eilandwijnen
- Puglia: warm, krachtig & lekker veel wijn voor je geld



5 414306 176706 0 0 6 0

Jaargang 27 - Nr. 6 | Oktober 2014 | Adviesprijs € 8,25

WIJNCOÖPERATIES SAMEN DE BESTE

TEKST: LARS DANIELS MV FOTOGRAFIE: LARS DANIELS MV, RONALD DE GROOT

Wijnbouwcoöperaties worden niet meteen geassocieerd met hoge kwaliteitswijnen. Maar dat is deels onterecht. Op basisniveau voorzien ze de markt van keurige, goed betaalbare wijnen die vaak meer streekarakter hebben dan die van een handelshuis. En er zijn wel degelijk coöperaties die ook in het hoge segment mee kunnen met de beste domeinen van een gebied. Dat geldt zeker voor Domäne Wachau.

Als er bij aanvang van deze serie één coöperatie was die echt niet mocht ontbreken, dan was het wel Domäne Wachau, tot 2008 bekend als Freie Weingärtner Wachau. Het bedrijf wordt bijna consequent de beste wijnbouwcoöperatie ter wereld genoemd en hoort bij de betere producenten van de Wachau, ondanks beroemde topdomeinen als Hirtzberger, Knoll, Prager en F.X. Pichler.

MOOIE HISTORIE

De coöperatie werd officieel opgericht in 1938, maar had al een lange voorgeschiedenis als windomein, die teruggaat tot de twaalfde eeuw. In 1790 werd het domein gekocht door de adellijke familie Starhemberger, die het in 1938 verkocht aan de telers die het land al jaren pachtten; zo ontstond wat nu Domäne Wachau is. Het wijn-goed ligt net buiten Dürnstein, met aan de weg de moderne *Vinothek* en daarachter de zeer eigentijdse wijnmakerij, smaakvol ontworpen. Iets verder van de weg af, aan de voet van de beroemde Ried Kellerberg, ligt het bekendste gebouw van Domäne Wachau: het eeuwenoude Kellerschlüssel. Het prachtige gele 'kasteltje' heeft tegenwoordig alleen nog een ceremoniële functie. Het is echter een belangrijk visitekaartje, dat verwijst naar de grote historie van het domein. Ook indrukwekkend is de oude vatenkelder, die van onder het Kellerschlüssel helemaal doorloopt naar de *Vinothek*.

BEROEMDE RIEDEN

Tegenwoordig zijn zo'n 250 telers en 440 hectare wijngaard verenigd in het bedrijf, dat de laatste tien jaar geleid wordt door Roman Horvath MW, met Heinz Frischengruber als *Kellermeister*.

De komst van deze twee gedreven heren heeft de coöperatie zeker geen windeieren gelegd. Maar ere wie ere toekomt: hun voorgangers Fritz Miesbauer en Willi Klinger hebben de basis gelegd voor het huidige succes; de wijnen zijn – van instapsegment tot *Lagenwein* – van buitengewoon hoge kwaliteit.

De basis daarvan ligt ongetwijfeld in het feit dat Domäne Wachau percelen heeft in alle beroemde *Rieden* van de Wachau, van de Spitzer Graben in het uiterste westen tot aan de grens met het Kremstal bij Unterloiben. Een rijtje om te wateranden: Bruck, Singerriedel, Pichlpoint, Achleiten, Kellerberg, Loibenberg... Maar hoewel de beroemde wijngaarden van de Wachau op de linkeroever van de Donau liggen (ten noorden van de rivier), telt ook de rechteroever mee voor Domäne Wachau. "De kwaliteit van de rechteroever wordt vaak onderschat en dat is jammer", zegt Heinz Frischengruber. "Kirnberg bij Rossatz bijvoorbeeld geeft geweldige Grüner Veltliner."

DRUIVEN: VOORAL WIT

Met grüner veltliner als meest aangeplante ras in de Wachau is het logisch dat ook bij Domäne Wachau, dat meer dan 30% van het hele wijngaardareaal van de Wachau bewerkt, die druif de bovenaan voert met ongeveer 55%. Riesling volgt qua aanplant op afstand, maar is kwalitatief uiteraard van hetzelfde belang. De oude variëteit neuburger vormt een boeiende witte specialiteit en het geringe aandeel blauwe druiven bestaat vooral uit zweigelt, sankt-laurent en pinot noir.

KLIMAAT

Als er één ding duidelijk wordt bij het bezoeken van Domäne Wachau, dan is het dat de nadruk er op



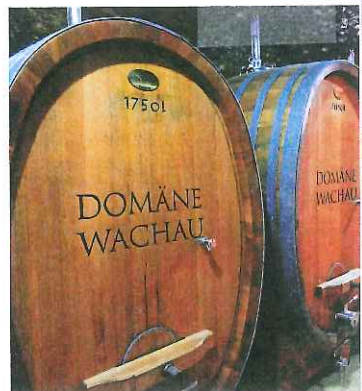
Heinz Frischengruber



De Kellerberg



Kellerschlössel, het 'gele kasteeltje'



Ovale vaten in de kelder

terroir ligt, en daarbinnen met name op de bodems van de Wachau. Logisch, want het terroir maakt de Wachau uniek. Het regionale klimaat wordt in hoofdlijnen bepaald door koelere Atlantische invloeden vanuit het westen en warme Pannonische vanuit het oosten: het westelijk deel bij Spitz is koeler dan het oostelijk deel bij Unterloiben. Binnen de verschillende mesoklimaten zijn aparte rollen weggelegd voor het direct ten noorden gelegen Waldviertel, dat 's avonds koele lucht aanvoert het dal in, en de Donau zelf, die er relatief hard stroomt en koude lucht vrij snel afvoert. Al met al is het klimaat vergelijkbaar met dat van de Pfalz, zij het dat in de Wachau de temperatuurverschillen groter zijn (tussen dag en nacht en tussen winter en zomer) en dat het meer zonuren heeft. Deze omstandigheden geven wijnen die enerzijds fris, anderzijds zeer krachtig (kunnen) zijn.

PROEF DE BODEM

Zoals gezegd, vooral de bodems krijgen veel aandacht bij Domäne Wachau en overigens bij alle producenten in Wachau, Kamptal en Kremstal. De wijngaarden hoger op de hellingen hebben heel stenige, arme bodems van *Urgestein* (vooral verschillende typen gneis en soms amfiboliet). Lager liggen er op het gesteente steeds diepere bodems met löss, zand en kiezels. En aangezien riesling goede kwaliteit geeft op stenige, arme bodems en grüner veltliner meer water nodig heeft, staat riesling doorgaans hoger aangeplant en grüner veltliner lager. Wie bij Domäne Wachau de invloed van de bodem wil proeven – en dat gaat heel goed – moet de Grüner Veltliners van amfiboliet en löss maar eens vergelijken.

CONTROLE

De kwaliteitscontrole is uiteraard van groot belang bij Domäne Wachau. De telers, die soms 0,5 hectare, maar soms wel 8 hectare bewerken, werken niet alleen volgens de duidelijke richtlijnen van Domäne Wachau, ze worden ook intensief bijgestaan met kennis en trainingsprogramma's. Die vormen tevens een factor in hun betaling, naast de herkomst van de druiven, het mostgewicht en de hoeveelheid. Ze brengen hun oogst in boxen van 300 kilo naar een van de drie pershuizen van Domäne Wachau.

De vinificatie wordt voortdurend gecontroleerd, maar is niet ingrijpend. De witte druiven worden onsteeld, meestal even koud ingeweekt en vervolgens met toevoeging van uit Wachauer wijngaarden geselecteerde gisten vergist, waarbij de temperatuur best mag oplopen tot iets meer dan 20 °C. De eenvoudige wijnen blijven in stalen tanks. De Smaragdwijnen, waarvoor de druiven soms pas in november worden geoogst, gaan in grote houten vaten van Oostenrijkse makelij en blijven minimaal een halfjaar op de fijne gisten tot de botteling.

VIJF FAVORIETE WIJNEN

Bij weinig andere wijnbedrijven is het zó lastig maar vijf wijnen te mogen kiezen; het assortiment van Domäne Wachau is qua omvang indrukwekkend en qua kwaliteit nog veel meer. Deze selectie geeft een mooi beeld van de kracht van het bedrijf, van basis tot top:

Grüner Veltliner Selektion 2013: loepzuiver en mooi fris van geur, groene appels, smaak is zeer schoon en levendig, mooi tintelend mondgevoel, goede lengte; dit is de selectie voor de HEMA, waar hij voor slechts € 6,50 wordt verkocht; heel knap en al jaren een aanrader. 14,5 pnt

Grüner Veltliner Federspiel Terrassen 2013: zeer belangrijke wijn voor Domäne Wachau, een echt visitekaartje; selectie uit hele Wachau; gele en rode appels, wat grapefruit en peper, heerlijk sappig mondgevoel, de zilte onderton tot nu nog wat verborgen achter het jeugdige sap. 15,5 pnt

Grüner Veltliner Smaragd Achleiten 2013: volgens Heinz de meest karaktervolle Ried wat betreft mineraliteit ("Wanneer zo'n wijn 5-6 jaar oud is, vergis je je soms tussen Riesling en Grüner Veltliner!") en ik ben het helemaal met hem eens; de 2013 is nu nog gesloten maar duidelijk mineraal en aards, enorm krachtig, extractrijk en zilt, met geweldige intensiteit en lengte, topwijn in wording. 17,5 pnt

Riesling Smaragd Kellerberg 2013: van de beroemde terraswijngaard achter het Kellerschlössel; schitterende geur, echt pikante, compacte Riesling, met citrusfruit en wat kruidigheid; in de smaak veel sap maar ook heel fris (mineraliteit is frisser dan bij Achleiten), grote lengte met pikante zuren. 17 pnt

Beerenauslese Terrassen 2013: ook met ingedroogde en gebotrytiseerde druiven weten ze in de Wachau wel raad; riesling 50%, rest pinot blanc, chardonnay en muskateller; dit heeft een frisse geur, mooi fruitig, niet veel honing, heel sappig en zuiver van smaak; nu al heerlijk maar complex genoeg om nog zo'n 20 jaar te boeien. 16 pnt

Importeur
Imperial Wijnkoperij.